

УДК 351.9

Дегтяр Андрій Олегович

завідувач кафедри менеджменту і адміністрування
Харківської державної академії культури
Міністерства культури України,
доктор наук з державного управління, професор

Бублій Максим Петрович

доцент кафедри економіки праці та управління персоналом
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
кандидат наук з державного управління, доцент

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КАТЕГОРІЇ «СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА»

***Анотація.** У статті узагальнено теоретико-методологічні основи соціальної інфраструктури, визначено її основні функції, класифіковано внутрішню будову та складові, а також надано пропозиції з удосконалення розвитку соціальної інфраструктури.*

***Ключові слова:** державне управління, соціальне управління, інфраструктура, соціальна інфраструктура, функції соціальної інфраструктури.*

Дегтярь А.О., Бублий М.П. Теоретико-методологические основы категории «социальная инфраструктура»

***Аннотация.** В статье обобщены теоретико-методологические основы социальной инфраструктуры, определены ее основные функции, классифицировано внутреннее строение и составные части, а также даны предложения по совершенствованию развития социальной инфраструктуры.*

***Ключевые слова:** государственное управление, социальное управление, инфраструктура, социальная инфраструктура, функции социальной инфраструктуры.*

Diegtiar A.O., Bubliy M. P. Theoretical-methodological basis of social infrastructure

***Annotation.** this paper summarizes the theoretical and methodological foundations of the social infrastructure, defined its basic functions, classified internal structure and composite, as well as proposals for the improvement of the social infrastructure development.*

***Keywords:** state management, social management, infrastructure, social infrastructure, social infrastructure.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасній літературі відсутнє загальноприйняте визначення поняття «соціальна інфраструктура». Виникнення тих або інших уявлень про суспільні явища і в цьому світлі формування відповідного поняття, зокрема й «соціальна інфраструктура», пов'язані з розвитком науки і практики, з обґрунтуванням тенденцій і

закономірностей соціальних процесів, виявленням взаємозв'язків економіки й соціуму. На сьогодні серед учених побутують різні погляди на сутність соціальної інфраструктури та її роль у життєдіяльності людей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню соціальної інфраструктури присвячено чимало наукових робіт як вітчизняних, так і зарубіжних. Різні аспекти цієї проблематики відбито в роботах учених, які займаються проблемами соціального управління і планування (П. Беленький [6], І. Бутирська [1], М. Бутко [2], О. Васильєв [3], Б. Данилишин [4], О. Дацій [4], Н. Іванова [2], С. Кириченко [11], Л. Ковальська [9], М. Комаров [10], М. Корецький [4], В. Красовський [8], С. Іщук [7], Т. Кулініч [7], В. Крупін [7], О. Салівончик [9], С. Ткач [7], А. Ткач [12], М. Хвесик [4] та ін.).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Віддаючи належне науковим напрацюванням з цієї проблематики, слід зауважити, що дослідження соціальної інфраструктури мають загальнонауковий сенс і характеризуються більш описовим характером. Однією з причин такої спрямованості досліджень є відсутність дієвого, науково обґрунтованого підходу й методу, що враховував би комплексну природу соціальної інфраструктури.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є узагальнення теоретико-методологічних основ соціальної інфраструктури, визначення її основних функцій, класифікація внутрішньої будови та складових, а також надання пропозицій з удосконалення розвитку соціальної інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Тривалий час соціальна інфраструктура розглядалася в загальному контексті уявлень про інфраструктуру. Термін «інфраструктура» став використовуватися в економічній літературі наприкінці 40-х рр. ХХ ст. Його було запозичено з військового лексикону, де він достатньо широко використовувався й означав комплекс споруд, об'єктів, що забезпечують дії збройних сил [7, с. 28]. Тоді ж з'явилися ідеї,

що стосуються інфраструктури в аспекті створення умов для розвитку промислового й сільськогосподарського виробництва, будівництва. Такі умови пов'язані насамперед із розвитком таких галузей, як транспорт і зв'язок. Ці погляди на формування інфраструктури відбито в публікаціях зарубіжних економістів П. Розенштейна-Родана, А. Хіршмана, А. Янгсона та ін., які в 50-ті рр. ХХ ст. на основі своїх досліджень обґрунтували значення інфраструктури для ефективного функціонування виробництва [5, с. 28].

Поступово отримало поширення трактування інфраструктури не тільки як умов розвитку і функціонування матеріального виробництва, але і як умов ефективного вирішення важливих соціальних завдань розвитку суспільства. Так, науковці розглядають інфраструктуру як сукупності обслуговувальних галузей загального користування (енергетика, транспорт, зв'язок, наукові установи, загальну і професійну освіту) [6, с. 64]. М. Бутко трактує поняття «інфраструктура» як поєднання створених на території регіону господарських об'єктів (основних фондів) та інженерно-технічних заходів, що проводяться для забезпечення матеріального виробництва та нормальних умов проживання населення. Аналізуючи проблеми розвитку інфраструктури, деякі дослідники наголошували на потребі створення умов для забезпечення тих чи інших видів суспільної діяльності на певній території [2, с. 51].

Таким чином, викладений вище огляд розвитку уявлень про інфраструктуру дозволяє зробити висновок про те, що досить тривалий час формувався певний умовно єдиний погляд на сутність інфраструктури та трактування поняття «інфраструктура». Узагальнюючи різні визначення цього поняття, можна сформулювати дефініцію, що була найбільш прийнятна для дослідників до початку нинішнього століття: під інфраструктурою мали на увазі умови ефективного розвитку не лише матеріального виробництва, а й інших сфер суспільного життя.

На нашу думку, за такого підходу дослідники пріоритетну роль в інфраструктурі матеріального виробництва відводять не тільки тому, що воно має важливе значення для економіки й соціально-економічного розвитку, але й тому, що соціальні елементи інфраструктури розглядаються ними як вторинні, прямо залежні від виробництва, а тому й менш значущі. Водночас здійснений аналіз різних літературних джерел дозволяє відзначити і той факт, що спочатку під час вивчення інфраструктури дослідники звертали увагу на той факт, що багато елементів інфраструктури (транспорт, дороги, лінії енергопостачання) виконують певні соціальні функції.

Наприкінці ХХ ст. ставлення до соціальних компонентів інфраструктури змінилося. На це позитивно вплинуло суттєве зміцнення матеріально-технічної бази соціальних галузей (освіти, культури, охорони здоров'я та ін.). Ці галузі, очевидно, мали непрямі зв'язки з матеріальним виробництвом і пріоритетно орієнтувалися на створення сприятливих умов для соціального розвитку особистості. На основі трансформованих поглядів на роль соціуму було визнано за потрібне виокремити, спеціально дослідити ту частину інфраструктури, що отримала назву соціальної.

У науці державного управління проблемам соціальної інфраструктури до сьогодні не надавалося належної уваги, і вони не стали предметом особливого наукового дослідження. Відсутні відповідні монографічні дослідження. Погляди різних авторів на соціальну інфраструктуру істотно відрізняються один від одного, але при цьому досить переконливої аргументації своїх позицій вони не висувають. Так, з погляду одних дослідників, соціальна інфраструктура включає споруди, підприємства й установи, які сукупно формують матеріальні та культурно-побутові умови для нормального життя населення, а також є базою для зайнятості населення. Інші висувають інші визначення. Проте всі вони фактично констатують певний перелік інфраструктурних елементів, не обґрунтовуючи пропонувані модулі.

Сьогодні посилилася увага науки і практики до проблем розвитку інфраструктури загалом. Загальні й специфічні проблеми її розвитку відбито в працях вітчизняних і зарубіжних соціологів й економістів, стали предметом обговорення на численних конференціях. Однак, з нашого погляду, питання, що стосуються специфіки соціальної інфраструктури, залишаються без належної уваги.

У деяких публікаціях під соціальною інфраструктурою розуміється «сукупність об'єктів галузей сфери обслуговування (торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, житлового комунального господарства, транспорту і зв'язку з обслуговування населення, охорони здоров'я, соціального забезпечення, освіти, культури, мистецтва, кредитування і державного страхування), діяльність яких спрямовано на задоволення потреб суспільства, оскільки вона створює умови для оптимізації діяльності, насамперед для самої людини» [9, с. 24]. На нашу думку, у цьому визначенні перераховано об'єкти сфер обслуговування без належної аргументації щодо призначення «оптимізації діяльності, насамперед для самої людини». Подібна оптимізація залежить не тільки від сфери послуг, але й від значного спектру інших соціально-економічних умов, зокрема й від соціально-економічної самодостатності людини, коли вона реально може скористатися послугами об'єктів сфери обслуговування.

Очевидно, що часто вживаний щодо соціальної інфраструктури термін «комплекс організацій і установ» без відповідних уточнень і обґрунтувань також не відбиває конкретного змісту і складу елементів соціальної інфраструктури.

З погляду М. Комарова [10, с. 64] та інших економіко-географів, соціальна інфраструктура поділяється на соціально-побутову, нормальні побутові умови проживання населення й соціально-виробничу (санітарну), що поліпшує умови проживання та роботи на виробництві. Як вважають ці вчені, соціальна інфраструктура через соціально-виробничу складову

зберігає і поліпшує природу, насамперед для відновлення трудових ресурсів. На думку С. Кириченко, таке трактування поняття було прийнятним для економічної географії періоду панування ресурсно-соціальної парадигми в географічних дослідженнях [11, с. 56]. На сьогодні в наукових дослідженнях, зокрема й географічних, панує екологічна парадигма, що дозволяє розглядати природу та суспільство, їх відносини у взаємному зв'язку і взаємозумовленості. У цьому світлі елементом соціальної інфраструктури слід розглядати екоінфраструктуру.

Автор поділяє думку Л. Ковальської, яка вважає, що соціальна інфраструктура утворюється завдяки взаємодії відповідних матеріально-речових елементів суспільного розвитку. В умовах формування нового якісного стану суспільства виникає потреба переоцінки багатьох канонів і стереотипів, що вже вичерпали себе. Сказане стосується також й інфраструктурного комплексу, який відтепер має розглядатися як матеріально-речовий чинник і складовий елемент відтворювального процесу. Ми маємо відмовитися від підходу до оцінювання інфраструктури лише як належної до сфери обслуговування. У процесі виробництва вона дедалі більше інтегрує з господарським комплексом і стає важливим чинником його інтенсифікації та підвищення ефективності, тобто сам відтворювальний процес стає неможливим без високорозвиненої інфраструктури [9, с. 34].

Різні дослідники пропонують різні класифікації внутрішньої будови і складових соціальної інфраструктури. Так, В. Красовський, узагальнюючи думки різних дослідників, виокремлює три функціонально-цільових блоки [8, с. 22]:

- 1) суспільно-політична та інтелектуально-культурна діяльність (освіта, наука, культура, мистецтво, діяльність у сфері масової інформації, громадських організацій, товариств, асоціацій, об'єднань);

- 2) відновлення і збереження фізичного здоров'я (охорона здоров'я, фізична культура і спорт, соціальне забезпечення, туризм, охорона і

удосконалення навколишнього середовища);

3) комунально-побутове обслуговування (житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування, торгівля і громадське харчування, пасажирський транспорт, зв'язок).

Як уважає більшість дослідників, функції соціальної інфраструктури визначаються й підпорядковані цілям соціального та економічного розвитку суспільства: досягненню соціальної однорідності суспільства і всебічному гармонійному розвитку особистості. До найбільш значущих функцій соціальної інфраструктури належать такі:

- створення умов для формування прогресивних тенденцій у демографічних процесах;
- відтворення робочої сили, що якісно відповідає потребам і рівню розвитку виробництва;
- ефективне використання трудових ресурсів;
- забезпечення оптимальних житлово-комунальних і побутових умов життя населення;
- поліпшення і збереження фізичного здоров'я населення;
- раціональне використання вільного часу людей.

У деяких роботах, присвячених дослідженню соціальної інфраструктури, названо такі цільові настанови, як забезпечення житлово-побутових, соціально-культурних, матеріальних умов для нормального проживання і нормального життя населення [1, с. 21]. Інші дослідники, хоч і розглядають соціальну інфраструктуру як самостійний об'єкт дослідження, однак ставлять цілі її розвитку в залежність від матеріального виробництва, що значно звужує роль соціальної інфраструктури в процесі функціонування суспільства. Такий «виробничий» підхід до цілей соціальної інфраструктури, безумовно, обмежує розуміння можливостей її впливу на суспільний розвиток [3, с. 62]. Третя група дослідників, справедливо звертає увагу на те, що розвиток соціальної інфраструктури має бути підпорядкований загальним

цілям соціального розвитку. Відповідно до все більш повного задоволення матеріальних потреб неухильно зростає потреба створення умов для фізичного й духовного розвитку особистості, тобто розвитку всього комплексу соціальної інфраструктури. На наш погляд, це найбільш правильне визначення мети розвитку соціальної інфраструктури, хоча навряд чи потрібно розширювати поняття «умова» до всіх умов, що сприяють усебічному розвитку особистості [4, с. 34].

Соціальна інфраструктура має сприяти всебічному задоволенню різноманітних потреб суспільства. Тому недоліки в плануванні розвитку соціальної інфраструктури серйозно впливають на ефективне вирішення цього важливого завдання. Отже, у розвитку соціальної інфраструктури відбито органічне поєднання цілей економічного й соціального розвитку суспільства.

Таким чином, розвиток соціальної інфраструктури має бути орієнтований на створення об'єктивних матеріальних передумов розвитку суспільства і всебічного розвитку кожної особистості. Практично всі дослідники проблематики соціальної інфраструктури сходяться на думці, що основною метою функціонування об'єктів соціальної інфраструктури є повний і всебічний розвиток людини через задоволення її побутових, духовних і культурних потреб. Також спостерігається єдність думок, що функціонування і розвиток соціальної інфраструктури безпосередньо залежать від здійснюваної соціальної політики. Прогресивний розвиток соціальної інфраструктури має бути спрямований на підвищення якості життя населення, зростання його добробуту і тривалості життя, формування і відтворення здорового, соціально й економічно активного молодого покоління.

Важливі аспекти функціонального призначення соціальної інфраструктури відзначено в працях Л. Ковальської та С. Кириченко, які обґрунтовують такі положення: у системі суспільного відтворення

соціальна інфраструктура як специфічна підсистема економіки виконує багатогранні функції, вона є сферою виробництва, споживання різних послуг і духовних благ, пов'язаних з потребою охорони здоров'я, здобуття освіти, задоволення культурних потреб людини, створення житлово-побутових та інших умов для життя і діяльності населення. У сукупності виконуваних завдань цю функцію спрямовано на забезпечення розширеного відтворення робочої сили й формування її нового якісного складу [9; 11].

Серед завдань, що мають вирішуватися в межах функціонування соціальної інфраструктури, називаються насамперед:

- розв'язання житлової проблеми, ліквідація безпритульності та комунального заселення, задоволення зростаючих потреб населення в якісному житті;

- підвищення рівня та якості розвитку соціальних послуг і соціальної захищеності різних категорій населення;

- створення культурної сфери життєдіяльності людини;

- поліпшення екологічних умов життя та праці;

- підвищення професійного рівня працівників як бази збільшення продуктивності праці і зростання обсягів товарів та послуг;

- створення гарантій соціальної захищеності всіх груп населення, зокрема молоді й пенсіонерів;

- задоволення потреб населення в товарах і послугах при підвищенні рівня платоспроможності населення [6, с. 65].

Важливою умовою розвитку і нормального функціонування соціальної інфраструктури називається адекватне фінансування. Особливість такого фінансування полягає в диференціації об'єктів на два типи:

- 1) об'єкти, що функціонують і розвиваються за рахунок власних ресурсів й орієнтовані на отримання прибутку як основної мети своєї діяльності. До них належать об'єкти таких галузей, як торгівля, громадське харчування, побутове обслуговування;

2) об'єкти, що здійснюють свою діяльність за рахунок суспільних фондів споживання. Ці об'єкти належать до галузей, що повністю або частково фінансуються за рахунок бюджетних коштів.

Суспільні фонди споживання утворюються із засобів державного бюджету і позабюджетних фондів, що спрямовуються в соціальну сферу. Вони орієнтовані на створення умов для прогресивного соціального розвитку суспільства, соціального захисту населення, забезпечення соціальних гарантій. Кошти громадських фондів споживання дозволяють надавати окремим категоріям населення безкоштовно або на пільгових умовах соціальні послуги закладів освіти, з охорони здоров'я, соціального захисту, культури, фізичної культури і спорту, а також відповідно до встановленого порядку – послуги підприємств житлово-комунального господарства.

Результати вивчення фінансового забезпечення соціальної інфраструктури аргументують потребу пошуку науково обґрунтованих шляхів дальшого інтенсивного розвитку й неординарних форм фінансування. Значний внесок у науку та практичну діяльність, що стосуються фінансових аспектів розвитку соціальної інфраструктури, зробили А. Ткач та його учні. У своїх роботах на основі цілеспрямованих спеціальних досліджень вони показали, що на сьогодні бюджет не здатен взяти на себе повністю витрати на утримання соціальної сфери.

З іншого боку, держава зобов'язана захищати інтереси населення (особливо його малозабезпечених верств) і забезпечувати різним категоріям населення отримання соціальних послуг, а тому повністю перейти на співфінансування об'єкти соціальної інфраструктури не можуть. Тому доцільним є здійснення декількох форм фінансування – як державних, так і заснованих на інших фінансових джерелах, зокрема і приватних фондів, на державному та місцевому рівнях [12, с. 31]. Значну роль у вирішенні цієї проблеми має бути відведено підприємствам, що, виходячи з корпоративної

соціальної політики, також могли б узяти на себе частину витрат на утримання об'єктів соціальної інфраструктури [2, с. 11].

Для формування соціальної інфраструктури велике значення має система державних соціальних стандартів, що є нормативною базою та інструментом для розрахунку бюджетної потреби й оцінювання фактичного виконання бюджетів різних рівнів. У цьому зв'язку Л. Ковальська особливо відзначає роль соціальних норм і нормативів, визначаючи їх як єдині або групові для однорідних територій заходи щодо соціальних потреб, таких як забезпеченість продуктами харчування, найважливіші житлово-комунальні, соціально-культурні й інші послуги, а також потреб на утримання соціальної інфраструктури [9, с. 44]. Розвиток соціальної інфраструктури, як цілком справедливо зазначає вчений, має здійснюватися за допомогою середньострокового і довгострокового планування.

Успішність розвитку соціальної інфраструктури багато в чому залежить від рівня інформаційного забезпечення, що в сучасних умовах має базуватися на системі моніторингу і прогнозування. Така система має бути призначена для інформаційної, методичної та інструментальної підтримки процесів підготовки й ухвалення управлінських рішень на рівні місцевих органів влади.

Для досягнення цієї мети в межах системи моніторингу і прогнозування можливе вирішення таких завдань:

- формування і ведення аналітичної бази даних соціально-економічних показників території;
- здійснення комплексного аналізу сформованої соціально-економічної ситуації в соціальній сфері, її окремих галузях;
- порівняльний аналіз рівня розвитку території з метою виокремлення диспропорцій і точок зростання;
- динамічне моделювання соціально-економічних і фінансових процесів території;

- планування бюджетних видатків у частині розвитку об'єктів соціальної інфраструктури;
- розроблення соціально-збалансованої тарифної політики;
- виконання багатоваріантних прогностичних розрахунків сценарного та цільового типу розвитку соціальної інфраструктури та її складових на основі комплексу динамічних моделей;
- здійснення аналізу і прогнозування впливу макроекономічних і регіональних чинників на розвиток соціальної інфраструктури.

Висновки з даного дослідження. Соціальна інфраструктура утворюється завдяки взаємодії відповідних матеріально-речових елементів суспільного розвитку. Вона є підсистемою економіки, а тому функціонує на різних рівнях і стадіях суспільного відтворення. Крім того, вона формується і функціонує як складова регіонального господарського комплексу, будучи його підсистемою. У процесі виробництва соціальна інфраструктура інтегрує з господарським комплексом і стає важливим чинником його інтенсифікації та підвищення ефективності.

Функції соціальної інфраструктури визначаються й підпорядковані цілям соціального та економічного розвитку суспільства. Соціальна інфраструктура має сприяти всебічному задоволенню різноманітних потреб суспільства. До найбільш значущих її функцій належать:

- створення умов для формування прогресивних тенденцій у демографічних процесах;
- відтворення робочої сили, що якісно відповідає потребам і рівню розвитку виробництва;
- ефективне використання трудових ресурсів;
- забезпечення оптимальних житлово-комунальних і побутових умов життя населення;
- поліпшення і збереження фізичного здоров'я населення;
- раціональне використання вільного часу людей.

Для формування соціальної інфраструктури суттєве значення мають:

- адекватне фінансування, що в сучасних умовах є багатоканальним;
- система державних соціальних стандартів, що є нормативною базою та інструментом для розрахунку бюджетної потреби й оцінювання фактичного виконання бюджетів різних рівнів;
- середньострокове і довгострокове планування, зокрема з використанням методу розроблення модельного комплексу.
- інформаційне забезпечення.

Перспективи подальших розвідок. У подальших дослідженнях доцільно розглянути особливості формування та розвитку соціальної інфраструктури в сучасних трансформаційних умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бутирська І. В. Інфраструктурне забезпечення регіонального розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення: монограф. / І.В. Бутирська. – Чернівці: Книги –XXI, 2006. – 238 с.
2. Бутко М. П. Транспортна компонента виробничої інфраструктури регіону: монограф. / М.П. Бутко, Н.В. Іванова. – Ніжин: ТОВ «Вид-во «Аспект-Поліграф», 2010. – 312 с.
3. Васильєв О. В. Методологія і практика інфраструктурного забезпечення функціонування і розвитку регіонів України: монограф. / О.В. Васильєв. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 341 с.
4. Данилишин Б. М. Оцінка техніко-економічного стану об'єктів інфраструктури та виробничих фондів України: монограф. / [Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, М.Х. Корецький, О.І. Даций] – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. – 375 с.
5. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. – К. : Міжнародна економічна фундація, 2002. – 704 с.
6. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми) / під ред. П.Ю. Беленького. – Львів: НАНУ Ін-т рег. дослідж., 2002. – 308 с.
7. Інфраструктурний комплекс Західного регіону України: оцінка стану і напрями розвитку : монограф. / [С.О. Іщук, Т.В. Кулініч, В.Є. Крупін, С.М. Ткач]; НАН України. Ін-т регіональних досліджень; [наук. ред. С.О. Іщук]. – Львів :[б. в.], 2010. – 242 с.
8. Инфраструктура и интенсификация экономики / под. ред. В.П. Красовского. – М. : Наука, 1980. – 193 с.
9. Ковальська Л. Л. Соціальна інфраструктура регіону: механізми формування та розвитку : монографія / Л.Л. Ковальська, О.М. Салівончик; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Луцький національний технічний університет. Луцьк : Ж.В. Гадяк, 2012. – 226 с.
10. Комаров М. П. Инфраструктура регионов мира / М.П. Комаров. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 347 с.
11. Кириченко С. О. Підходи до ви значення сутності поняття «соціальна інфраструктура» та її функціональне призначення / С.О. Кириченко // Проблеми системного підходу в економіці. – № 1(55). – 2016. – С. 56-60
12. Ткач А. А. Інституціональні основи ринкової інфраструктури: монограф. / А.А. Ткач. – К. : НАНУ Об'єднаний ін.-т економіки, 2005. – 295 с.

Statement of the problem. In modern literature there is no generally accepted definition of "social infrastructure". The emergence of various ideas about social phenomena in the light of formation of the concept, including the concept of "social infrastructure" related to the development of science and practice, with justification trends and patterns of social processes, identify the relationship of the economy and society. Currently, scientists are prevalent among different views on the nature of social infrastructure and its role in the life of people.

Urgency. It should be noted that the study of social infrastructure have common sense and research are more descriptive. One reason for this focus of research is the lack of effective, scientifically grounded approach and method that would take into account the complex nature of social infrastructures.

The purpose of the article and our task was to study is a synthesis of theoretical and methodological foundations of social infrastructure, the definition of its basic functions, classification and internal structure components, as well as proposals to improve social infrastructure development.

Summary. Thus, the foregoing examination of ideas about infrastructure leads to the conclusion that for a long time formed some relatively unique view on the nature of the infrastructure and interpretation of the term "infrastructure". Summarizing different definition of "infrastructure" can create the following definition, which was most appropriate for researchers to the beginning of this century, under the infrastructure meant the conditions of effective development of not only material production but also in other areas of public life.

In science governance problems of social infrastructure has so far not given due attention, and they were the subject of much research. There are no relevant monographs. The views of different authors on the social infrastructure is significantly different from one another, but rather convincing argument of the positions they represent. So, in terms of number of researchers, social

infrastructure including buildings, companies and institutions, which together form the material and cultural living conditions for normal life, and is the base for employment. Others put forward other definitions. But they actually state the specific list of infrastructure elements, without justifying the proposed modules.

Conclusions and outcomes. Social infrastructure functions defined objectives and are subject to social and economic development of society. Social infrastructure designed to promote full meet the diverse needs of society. The most significant of its features include:

- creation of conditions for the formation of progressive trends in demographic processes;
- the reproduction of labor that meets the needs of quality and level of production;
- efficient use of labor resources;
- providing optimum utility and living conditions of the population;
- improving and preserving physical health;
- the rational use of free time people.

To form the social infrastructure are important:

- adequate funding, which nowadays is a multi-;
- a system of social standards, which is the regulatory framework and tool for calculating budget and needs assessment of the actual implementation of budgets of different levels;
- medium and long-term planning, including with the use of complex development model.
- information support.

Prospects for further research. In further studies, it is appropriate to consider features of the formation and development of social infrastructure in the modern transformation conditions.